

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
ІНСТИТУТ БОТАНІКИ ІМ. М.Г. ХОЛОДНОГО НАН УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ ВИРОБНИКІВ ФІТОСИРОВИНИ УКРАЇНИ

«PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА»

Матеріали

**III Науково-практичної конференції з міжнародною участю,
присвяченої 180-річчю Національного медичного університету
імені О.О. Богомольця**

Том 2

**18 лютого 2022 року
м. Київ**

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ УКРАИНЫ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ
НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ А.А. БОГОМОЛЬЦА
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ЧАСТНОЕ ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ
"КИЕВСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ"
ИНСТИТУТ БОТАНИКИ ИМ. М.Г. ХОЛОДНОГО НАН УКРАИНЫ
АССОЦИАЦИЯ ПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ ФИТОСЫРЬЯ УКРАИНЫ

«PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА И ОБРАЗОВАНИЕ»

Материалы

**III Научно-практической конференции с международным
участием, посвященной 180-летию Национального медицинского
университета имени А.А. Богомольца**

Том 2

**18 февраля 2022 года
г. Киев**

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
BOGOMOLETS NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY
PRIVATE HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION
"KYIV MEDICAL UNIVERSITY"
M.G. KHOLODNY INSTITUTE OF BOTANY
UKRAINE HERBAL PRODUCTS ASSOCIATION

«PLANTA+. SCIENCE, PRACTICE AND EDUCATION»

**The proceedings
of the Third Scientific and Practical Conference with International
Participation, dedicated to the 180th anniversary of Bogomolets
National Medical University**

Volume 2

**18 February 2022
Kyiv**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Мінарченко В. М., доктор біологічних наук, професор
Карпюк У. В., доктор фармацевтичних наук, професор
Бутко А. Ю., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Ковальська Н. П., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Ламазян Г. Р., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Чолак І. С., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Ємельянова О. І., кандидат медичних наук, доцент
Махиня Л. М., кандидат біологічних наук, доцент
Струменська О. М., кандидат медичних наук, доцент
Підченко В. Т., кандидат фармацевтичних наук, доцент

PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА: матеріали III Науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 180-річчю Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, 18 лютого 2022 р.).– Київ, 2022. Т. 2. 332 с.

ISBN 978-966-437-620-1 (повне зібрання)

ISBN 978-966-437-622-5 (Том 2)

Збірник містить матеріали III Науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 180-річчю Національного медичного університету імені О.О. Богомольця «PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА». У збірнику опубліковано результати наукових досліджень провідних вчених України та іноземних фахівців з питань фітохімічного аналізу, стандартизації лікарської рослинної сировини, інтродукції, ресурсознавства лікарських рослин. Висвітлено питання технології та аналізу лікарських засобів рослинного походження, дієтичних добавок, лікувально-профілактичних та косметичних засобів. Представлені фармакологічні дослідження з питань безпечності та застосування у клінічній практиці лікарських засобів рослинного походження. Розглянуто проблеми модернізації навчального процесу та орієнтації на дистанційне навчання у закладах освіти.

Матеріали представляють інтерес і можуть бути корисними для широкого кола наукових та науково-педагогічних працівників наукових установ, закладів вищої освіти фармацевтичного, медичного, біологічного профілю, докторантів, аспірантів, студентів, співробітників фармацевтичних підприємств та громадських організацій.

Друкується в авторській редакції. Відповідальність за достовірність наданого для видання матеріалу несуть автори одноосібно. Будь-яке відтворення тексту без згоди авторів забороняється. Матеріали пройшли антиплагіатну перевірку за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism

ISBN 978-966-437-620-1 (повне зібрання)

ISBN 978-966-437-622-5 (Том 2)

© Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, 2022

© Колектив авторів, 2022

підтримки функцій органів травлення включена сировина 109 лікарських рослин. Найчастіше зустрічається розторопша плямиста *Silybum marianum* (147 позицій). Визначено співвідношення однокомпонентних та багатокомпонентних дієтичних добавок на основі лікарської рослинної сировини, де частка першої групи становить 56%.

Висновки. Вивчення дієтичних добавок є актуальним завданням з огляду на користь для здоров'я та економічні міркування.

Дієтичні добавки до продуктів харчування, що підтримують функції органів травлення представлені кількістю 1179 позицій.

Серед компонентів в асортименті дієтичних добавок для лікування органів травлення більшість становить рослинна сировина (63 %). Проаналізовано склад дієтичних добавок на основі 109 лікарських рослин, і встановлено, що найчастіше зустрічається сировина розторопші плямистої. Співвідношення однокомпонентних та багатокомпонентних дієтичних добавок на основі лікарської рослинної сировини становить 1,3:1.

Перелік посилань:

1. Сметаніна К. І., Рибак О. В. Фармацевтичні аспекти профілактичного використання біологічно активних добавок рослинного походження. Запорожский медицинский журнал. 2011. Том 13. № 4. С. 72-75.

2. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів : Закон України від 06.08.2019 р. № 771/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-вр>

3. Про затвердження Тимчасового порядку проведення державної санітарно-гігієнічної експертизи : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 09.10.2000 р. № 247. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_2000_10_09/reg5195.html

4. Компендіум — лікарські препарати URL: <https://compendium.com.ua/uk/>

УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАННЯ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ФАРМАЦІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ПРИКЛАДІ АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ

Чхало О.М., Рева Т.Д.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

ochkhalo@ukr.net, revatd@ukr.net

Ключові слова: дистанційне навчання, аналітична хімія, магістр фармації

Вступ. Пандемія коронавірусної хвороби кинула виклик системі освіти у всьому світі. Перед професорсько-викладацьким складом закладів вищої освіти постали надважкі завдання по забезпеченню реалізації освітніх програм у повному обсязі засобами дистанційного навчання. І кожен викладач вирішував ці завдання з урахуванням специфіки його навчальної дисципліни. Особливості, специфіка, недоліки та досягнення різних форм та методів дистанційного навчання вивчаються багатьма науковцями, більшість з яких вивчають

можливості різноманітних платформ, меседжерів, каналів, технологій та технічне оснащення ЗВО. Професорсько - викладацький склад кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії НМУ імені О.О. Богомольця працював над методикою навчання деяких хімічних дисциплін студентів фармацевтичного факультету з використанням інформаційних технологій ще з 2014 року [2], та ситуація, що склалась в Україні і світі з приходом covid – 19, змусила модернізувати та удосконалювати напрацювання співробітників кафедри.

Матеріали та методи. Для організації дистанційного навчання аналітичної хімії студентів фармацевтичного факультету у Національному медичному університеті імені О. О. Богомольця розроблено та створено спеціалізований інформаційний ресурс з вказаної дисципліни. Зазначений спеціалізований інформаційний ресурс розміщений на платформі дистанційного навчання НМУ LIKAR та містить взаємопов'язані документи, до яких відносяться робоча навчальна програма з курсу «Аналітична хімія» для студентів II курсу фармацевтичного факультету як денної, так і заочної форм навчання, тематичні плани лекцій та практичних занять курсу, презентації кожної лекції та методичні розробки до кожного практичного заняття, відеолекції та відео лабораторних робіт, приклади розв'язування розрахункових та ситуаційних задач, запитання для підготовки до іспиту та запитання для самоконтролю засвоєння навчального матеріалу, тестові запитання з бази ліцензійного іспиту Крок – 1 українською та англійською мовами. Весь матеріал подано з урахуванням фахової спрямованості навчального предметного забезпечення, що зменшує розрив між теорією і практикою та створює основу для формування професійної компетентності магістра фармації та готує студентів до вирішення практичних задач в їх професійній діяльності. За результатами виконаного кафедрою аналітичної, фізичної та колоїдної хімії НМУ дослідження розроблена структура модульного курсу аналітичної хімії, яка відповідає дидактичним вимогам до етапів процесу навчання та включає:

- вступ
- запитання для самотестування
- теоретичний матеріал
- практичні роботи
- довідкові матеріали
- засоби спілкування
- підготовка до ліцензійного іспиту Крок – 1
- іспит

Важливою перевагою освітнього процесу, організованого за запропонованою моделлю, є наявність для студентів вибору видів навчальної діяльності та моделей об'єктів вивчення, які найкраще відповідають їхнім індивідуальним особливостям.

На занятті з аналітичної хімії за дистанційною формою навчання студенти проходять тести та вирішують розрахункові та ситуаційні задачі, опрацьовують завантажені відео лабораторних робіт на платформі LIKAR. Розгляд теоретичних питань та опитування студентів здійснюється шляхом

відеоконференції у Zoom або Google Meet, використовуючи попередньо завантажені презентації та відео. Оцінка за заняття виставляється за вирішення тестових питань та письмових завдань, відповіді на запитання викладача та теоретичне засвоєння практичних навичок при опрацюванні відео лабораторних робіт.

Результати та їх обговорення. Дистанційне навчання має цілий ряд переваг [1]. Це і мобільність, і доступність навчальних матеріалів, і власний темп навчання, і можливість навчатись в будь-якому місці, і ізоляція студентів в умовах пандемії. Проте аналіз результатів анкетування студентів та їх відповідей на іспиті, а також складання ліцензійного іспиту Крок – 1 показали, що можливості дистанційного навчання не дають змоги повністю сформувати професійні компетентності майбутніх магістрів фармації та набути навичок проведення хімічного аналізу.

Крім того під час дистанційного навчання були помічені прояви академічної нечесності: написання письмових відповідей на поточних заняттях та на іспиті іншою особою, симулювання технічних проблем та проблем зі зв'язком під час відеоконференцій, вирішення тестових завдань з використанням пошуку по базі тестів. Тому для запобігання цих проявів викладачі кафедри обов'язково проводять усну співбесіду за результатами письмової роботи студентів, скорочують час для відповідей на тестові запитання, проводять відеоконференції з увімкненими камерами студентів, збільшують кількість варіантів письмових завдань. Тобто створюється додаткове навантаження на професорсько-викладацький склад кафедри.

Висновки. Результати анкетування студентів показали, що в цілому студенти задоволені дистанційною формою навчання, але відзначають і негативні моменти, серед яких, в першу чергу, відсутність реального хімічного лабораторного практикуму, важкість засвоєння матеріалу та відсутність колективної роботи. А результати складання іспиту з аналітичної хімії та ліцензійного іспиту Крок – 1 показали недоліки цієї форми навчання. Отже, дистанційна форма навчання має як переваги так і недоліки. Така модель навчання потребує від студентів великого бажання навчатись, мотивації та добросовісності, а від викладачів великого навантаження, винахідливості, наполегливості та уважності. Вона ніколи не замінить традиційної форми навчання, але в ситуації, яка склалась під час пандемії, стала незамінною. На нашу думку оптимальним є поєднання традиційних форм з елементами дистанційної форми навчання.

Перелік посилань:

1. Миронов Ю.Б. Переваги та недоліки дистанційного навчання, 2020. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://kerivnyuk.info/perevahy-ta-nedoliky-dystantsijnogo-navchannya>
2. Чхало О. М. Аналітична хімія майбутнім фармацевтам з використанням інформаційних технологій навчання. *Вища медична освіта: сучасні виклики та перспективи* :зб. наук. праць наук.-практ. конф. з міжнарод. участю (м. Київ, 2 березня 2017 р.). Київ: КІМ, 2017. С. 108–112.